

A close-up photograph of a person wearing a dark blue suit jacket, a white shirt, and a dark tie. The person's hands are visible, buttoning the jacket. The background is a plain, light gray.

Conflict of Interest :

Follow me !

COI

Conflict Of Interest

COI

การขัดกันแห่งผลประโยชน์

ผลประโยชน์ทับซ้อน

การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตน
กับประโยชน์ส่วนรวม

ความขัดแย้งทางผลประโยชน์

แนวคิด Conflict of interest

สถานะหนึ่ง

01

คือ เจ้าพนักงานของรัฐ ที่ปฏิบัติงานตาม
อำนาจหน้าที่ซึ่งเป็นบุคคลที่ทำงานให้กับรัฐ
หรือตัวแทนของรัฐ

อีกสถานะหนึ่ง

02

คือ เจ้าพนักงานของรัฐซึ่งเป็น
เอกชนคนหนึ่ง

หลักการใช้อำนาจของ
เจ้าพนักงานของรัฐ

สถานะของเจ้าพนักงานของรัฐ
มีความสัมพันธ์กับรัฐ

2 สถานะ

การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม

หมายถึง การที่เจ้าพนักงานของรัฐกระทำการใด ๆ ตามอำนาจหน้าที่เพื่อประโยชน์ส่วนรวม แต่กลับเข้าไปมีส่วนได้เสียกับกิจกรรมหรือการดำเนินการที่เอื้อผลประโยชน์ให้กับตนหรือพวกพ้อง *ทำให้การใช้อำนาจหน้าที่/การใช้ดุลยพินิจ (เพื่อส่วนรวม) เป็นไปโดยไม่สุจริต ก่อให้เกิดผลเสียต่อภาครัฐ*

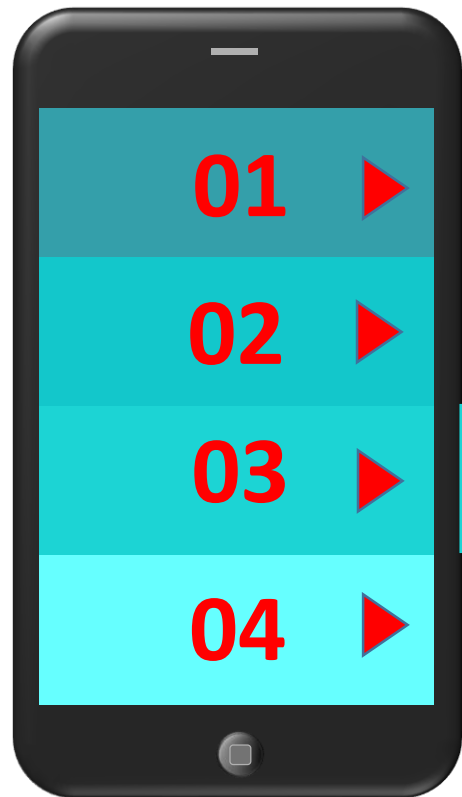
พื้นที่สีเทา เกิดจากการทับซ้อนของสีขาวและสีดำ เป็นพื้นที่เกิด

“การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม”

พื้นที่สีขาว แทน ประโยชน์ส่วนตน

พื้นที่สีดำ แทน ประโยชน์ส่วนรวม

องค์ประกอบ Conflict Of Interest

01

มีสถานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ

คดีขอออกโฉนดที่ดินรุกป่าเขาใหญ่

คดีหมายเลขดำที่
คมจ. 2/2565 เลขแดง
ที่ คมจ.2/2566

ศาลฎีกายังฟังไม่ได้ว่าการกระทำของ
ผู้คัดค้านเป็นกระทำการอันเป็นการขัดกัน
ระหว่างประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์
ส่วนรวม ตามมาตรฐานทางจริยธรรม ฯ ข้อ
11 ประกอบข้อ **27** วรรคสอง

▶ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
อ้างว่าซื้อที่ดินมาและทำประโยชน์ใน
ที่ดินตั้งแต่แรก แต่รายงานวิเคราะห์
ภาพถ่ายทางอากาศปรากฏว่าไม่พบ
การทำประโยชน์ใด ๆ อันเป็นเงื่อนไข
ในการออกโฉนดที่ดิน

▶ การกระทำอันเป็นการขัดกันระหว่าง
ประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม
ต้องมีสถานการณ์/การกระทำที่บุคคล
หรือหน่วยงานนั้นมีประโยชน์ส่วนตน
อันอาจกระทบต่อการวินิจฉัยสั่งการหรือ
การใช้ดุลพินิจในการปฏิบัติงานตาม
อำนาจหน้าที่ในตำแหน่งของบุคคลนั้น

▶ อาจเป็นอำนาจหน้าที่ในการกำกับ ดูแล
ควบคุม หรือตรวจสอบในเรื่องที่ตนมี
ประโยชน์เกี่ยวข้อง ผู้คัดค้านไม่มีอำนาจ
หน้าที่โดยตรงในการกำกับ ดูแล ควบคุม
หรือตรวจสอบการปฏิบัติงานของกรม
ที่ดิน กรมป่าไม้ และกรมอุทยานแห่งชาติฯ

จริยธรรม

ประโยชน์ทับซ้อน

ทฤษฎี

ไม่ผิดกฎหมาย แต่ไม่เหมาะสม
ไม่สมควรกระทำ

ก่อให้เกิดความเคลือบแคลงสงสัยต่อ
สังคมและเป็นบ่อเกิดของการทุจริต

ผิดจริยธรรม มีประโยชน์ทับซ้อน
ผิดกฎหมายโดยตรง มีบทลงโทษชัดเจน

1. การรับผลประโยชน์ต่าง ๆ

2. การทำธุรกิจกับตัวเอง
หรือเป็นคู่สัญญา

3. การทำงานหลังจากออกจาก
ตำแหน่งสาธารณะ/หลังเกษียณ

4. การทำงานพิเศษ

5. การรู้ข้อมูลภายใน

6. การใช้ทรัพย์สินของราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตัว

7. การนำโครงการสาธารณะลงในเขตเลือกตั้ง
เพื่อประโยชน์ทางการเมือง

8. การใช้ตำแหน่งหน้าที่
เอื้อประโยชน์แก่เครือญาติ/พวกพ้อง

9. การใช้อิทธิพลเข้าไปมีผลต่อการตัดสินใจ
ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ/หน่วยงานของรัฐอื่น

รูปแบบอื่น ๆ

1

การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด

ผลประโยชน์ต่าง ๆ ได้แก่ ทรัพย์สิน ของขวัญ การลดราคา การรับความ
บันเทิง การรับบริการ การรับการฝึกอบรม หรือสิ่งอื่นใดในลักษณะเดียวกันนี้
และผลจากการรับผลประโยชน์ต่าง ๆ นั้น ได้ **ส่งผล** ต่อ **การตัดสินใจ**
ของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่

คดีน้ำมันเขียว

เจ้าพนักงานตำรวจกองตำรวจน้ำ มีหน้าที่ตรวจสอบเรือบรรทุกน้ำมัน การลงเรือไปด้วยตั้งแต่คลัง จึงเป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการ ไม่มีสิทธิรับเงินใด ๆ การรับเงินแล้วสั่งให้เดินทางไปกับเรือ ถือเป็นการรับทรัพย์สินเพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งหน้าที่ไม่ว่าการนั้น จะชอบหรือไม่ชอบด้วยหน้าที่

โครงการ จำหน่ายน้ำมันดีเซลให้แก่ผู้ประกอบการประมงในน่านน้ำเขตต่อเนื่องในราชอาณาจักรไทย **วัตถุประสงค์** เพื่อให้ใช้น้ำมันที่มีคุณภาพ ราคาถูก ป้องกันการลักลอบค่าน้ำมันเถื่อน ผู้ที่นำน้ำมันไปขายในเขตฯ จะได้รับ **สิทธิประโยชน์** ในการยกเว้นภาษีสรรพสามิต

นาย ก. ผู้บังคับการกองตำรวจน้ำ ได้รับแต่งตั้งเป็นหัวหน้าศูนย์ป้องกันฯ การกระทำผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิงในโครงการน้ำมันเขียว ซึ่งกองตำรวจน้ำมีเรือ ๒ ลำที่ใช้ในการตรวจทำให้ล่าช้า ไม่สามารถไปส่งน้ำมันได้ทั่วถึง ผู้ประกอบการฯ จึงต้องการให้ลงเรือไปด้วยตั้งแต่คลังน้ำมัน โดยจะออกค่าเบี้ยเลี้ยง ค่ากินอยู่วันละ 500บาท/คน/วัน

สมาคมชาวประมงมอบเงินให้นาย ก. จำนวน 48 ครั้ง เป็นเงิน 3,075,000 บาท และทำหนังสือขอบคุณไปยังสมาคมและสั่งการให้เจ้าพนักงานตำรวจเดินทางไปกับเรือ

นาย ก. จะอ้างว่าไม่ได้เรียกรับเงินก็ไม่อาจปฏิเสธความรับผิด เพราะปรากฏว่า หากได้รับเงินจึงจะมีเจ้าหน้าที่ไปปฏิบัติหน้าที่

เมื่อหน่วยงานไม่มีงบประมาณเพียงพอ ควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องแก้ไข ไม่ใช่รับเงินอันอาจทำให้เสียหาย

เป็นเจ้าพนักงานเรียก รับ ฯ
ตาม ป.อาญา มาตรา 149
จำคุก 96 ปี 288 เดือน และ
ปรับ 48,000 บาท
โทษจำคุกให้รอลงอาญา 1 ปี

คดี สืบบนข้ามชาติ

สืบบนให้สิทธิจัดงาน

เทศกาลภาพยนตร์นานาชาติกรุงเทพฯ ปี 2546-2549

ผู้ว่าการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท).

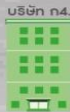
อนุมัติ จัดโครงการ
เทศกาลภาพยนตร์นานาชาติกรุงเทพฯ
ปี 2546 - 2549

ตัวประกอบ

ติดต่อ กลุ่มธุรกิจ ก. ชาวต่างชาติ และแนะนำให้
จัดตั้งบริษัทหลาย ๆ บริษัท
เพื่อเข้าทำสัญญาจ้างเกี่ยวกับการจัดงาน
เทศกาลภาพยนตร์นานาชาติ กับ ททท.

โดยตกลงผลประโยชน์
10-20% ของแต่ละสัญญา

กลุ่มธุรกิจ ก.

ทำสัญญา

ช่วยเหลือให้กลุ่มธุรกิจ ก. ชาวต่างชาติ หรือบริษัทอื่นที่กลุ่มธุรกิจ ก. อ้างว่าขึ้น
ได้สิทธิจัดงานเทศกาลภาพยนตร์นานาชาติกรุงเทพฯ ปี 2546 - 2549

สืบบน

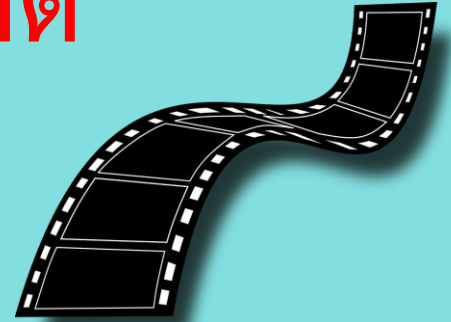
กลุ่มธุรกิจ ก. **โอนเงินและสิ่งจ่ายเช็ก**
เข้าบัญชีของ **บุตรสาวนาง จ.**

กว่า 62 ล้านบาท

บุตรสาว

สืบบนข้ามชาติ

บางกอกฟิล์ม เฟสติวัล

คำพิพากษา...

นาง จ. ทูจิดและแสวงหาประโยชน์จากโครงการที่กำหนด โดยช่วยเหลือให้กลุ่มธุรกิจ ก. ชาวต่างชาติ หรือบริษัทอื่นที่กลุ่มธุรกิจ ก. อ้างว่าขึ้น ให้ได้สิทธิทำสัญญา กับ ททท. ล้วนแต่เป็นสัญญาที่ผู้รับจ้าง ไม่มีความเชี่ยวชาญและไม่มีประสบการณ์การทำงานอันขัดต่อข้อบังคับของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ว่าด้วยการพัสดุ เมื่อ ททท. จ่ายเงินค่าจ้างให้กลุ่มธุรกิจ ก. แล้ว กลุ่มธุรกิจ ก. โอนเงินและสิ่งจ่ายเช็ก เข้าบัญชีบุตรสาว

การกระทำของ นาง จ. มีความผิด ตาม พ.ร.บ. ว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2542 มาตรา 12 และ พ.ร.บ. ว่าด้วยความผิดในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2502 มาตรา 6, 11 จำนวน 11 กระทง ๆ ละ 6 ปี **รวมจำคุก 66 ปี** ให้จำคุกสูงสุดเป็นเวลา 50 ปี

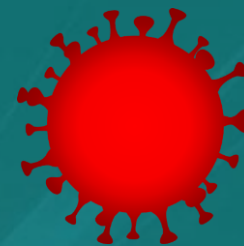
บุตรสาว มีความผิดฐานผู้สนับสนุน นาง จ. ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 86 จำนวน 10 กระทง ๆ ละ 4 ปี **รวมจำคุก 40 ปี**

การ **รับ** สืบบน

149

ประมวลกฎหมายอาญา

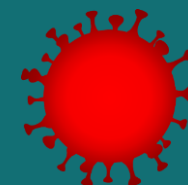
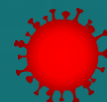

ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงาน สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งรัฐ
สมาชิกสภาจังหวัด หรือสมาชิกสภาเทศบาล

เรียก รับ หรือ ยอมจะรับ ทรัพย์สิน หรือ
ประโยชน์อื่นใด

เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดใน
ตำแหน่งไม่ว่าการนั้น **จะชอบ หรือ มิชอบ** ด้วยหน้าที่

ต้องระวางโทษ
จำคุกตั้งแต่ 5 ปี ถึง 20 ปี
หรือจำคุกตลอดชีวิต และ
ปรับตั้งแต่ สองพันบาทถึง
สี่หมื่นบาท หรือ ประหาร
ชีวิต

เรียก รับ หรือ ยอมจะรับ

ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด

“สินน้ำใจ”

สินบน

“ค่ารับรอง”

“ค่าอำนวยความสะดวก”

“เงินบริจาค”

เพื่อ **กระทำการ** หรือ **ไม่กระทำการ**
อย่างใดในตำแหน่ง ไม่ว่าการนั้น **จะชอบ**
หรือ **มิชอบ** ด้วยหน้าที่

2

การทำธุรกิจกับตัวเอง หรือ เป็นคู่สัญญา

เป็นการที่**เจ้าหน้าที่ของรัฐ** โดยเฉพาะผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ **เข้าไปมีส่วนได้เสีย** ในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานที่ตนสังกัด โดยอาจจะเป็นเจ้าของบริษัทที่ทำสัญญาเอง หรือเป็นของเครือญาติ สถานการณ์เช่นนี้ **เกิดบทบาทที่ขัดแย้ง** หรือเรียกได้ว่าเป็นทั้งผู้ซื้อและผู้ขายในเวลาเดียวกัน

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 8823/2559

คดีส้มเขียวหวาน

ก.เกษตรจังหวัด - จัดทำโครงการส่งเสริมการปลูก
ส้มเขียวหวานปลอดโรค โดยจัดทำแปลงสาธิตระบบการให้น้ำเหนือผิว
ดิน **งบประมาณ ๑,๗๐๐,๐๐๐ บาท**

จัดซื้อ - วัสดุระบบหยดน้ำ ราคา 1,412,000บาท และกิ่งพันธุ์
จำนวน 2,400 ต้น ราคา 258,000 บาท โดยเป็นการทำแปลงสาธิต
แบบให้เปล่าไม่เรียกเก็บค่าค่าบริการหลังครบกำหนด ๗ ปี จะคืน
ที่ดินให้ ไม่มีข้อกำหนดต้องยกวัสดุฯ และพันธุ์ส้มให้กับเจ้าของที่ดิน

ข.เกษตรอำเภอ- จัดหาที่ดินโดยใช้ที่ดินของ ส. ภริยาเกษตร
จังหวัดเป็นแปลงสาธิต โดย ส.ยินยอมให้ใช้ประโยชน์ จึงได้
จัดซื้ออุปกรณ์มาติดตั้งในที่ดินโดยดำเนินการไปตามขั้นตอน
ของทางราชการ

แม้เกษตรกรจะได้รับประโยชน์ แต่การนำวัสดุอุปกรณ์
และกิ่งพันธุ์มาลงในที่ดิน ที่ดินของ ส.ย่อมได้รับ
ประโยชน์อยู่ในตัวโดยปริยาย เป็นการเข้าไปมีส่วนได้เสีย
เพื่อประโยชน์สำหรับภริยาตน

จำเลยเข้ามีส่วนได้เสียเพื่อประโยชน์สำหรับ
ภริยาตนเนื่องด้วยกิจการนั้น มีความผิดตาม
ป.อาญา มาตรา **152**
จำคุก **1 ปี**

3

การทำงานหลังจากออกจาก
ตำแหน่งสาธารณะหรือหลังเกษียณ

การทำงานหลังจากออกจากตำแหน่งหน้าที่
สาธารณะหรือหลังเกษียณ เป็นการที่เจ้าหน้าที่
ของรัฐพ้นจากตำแหน่งสาธารณะ และไปทำงานใน
บริษัทเอกชนที่ดำเนินธุรกิจประเภทเดียวกันหรือบริษัทที่
มีความเกี่ยวข้องกับหน่วยงานเดิม โดยบุคคลผู้เคยดำรง
ตำแหน่งในสาธารณะมาก่อน มักจะ รู้ข้อมูลความลับ
ขั้นตอนวิธีการทำงาน มีอิทธิพลต่อเจ้าหน้าที่
ที่ยังดำรงตำแหน่งอยู่

และใช้อิทธิพล หรือ
ความสัมพันธ์ จากที่เคย
ดำรงตำแหน่งในหน่วยงาน
เดิมนั้น หาประโยชน์จาก
หน่วยงานให้กับบริษัท
และตนเอง

การทำงาน **หลัง** ออกจากตำแหน่ง/**เกษียณ**

นอกจากนี้อาจมีข้อสงสัยได้ว่า ขณะที่ดำรงตำแหน่งอยู่ได้มีการเอื้อประโยชน์ให้กับภาคเอกชน หรือมีการปฏิบัติหน้าที่ไปโดยไม่ถูกต้องเพื่อเอกชนนั้น และเมื่อพ้นจากตำแหน่งก็จะ ได้รับการตอบแทนคืนจากภาคเอกชน ซึ่งในกรณีนี้อาจเป็น การเรียกรับสินบน ซึ่งเป็นความผิดตามกฎหมายอาญา

เป็นที่ปรึกษาให้บริษัทเอกชน ที่ตนเคยติดต่อประสานงาน โดยอ้างว่าจะสามารถติดต่อกับหน่วยงานของรัฐได้อย่างราบรื่น

ผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงสาธารณสุขไปเป็นผู้บริหารให้กับบริษัทผลิตยาหลังเกษียณอายุราชการ

4

การทำงานพิเศษ

การ **ตั้งบริษัท** ดำเนินธุรกิจ ที่เป็นการ **แข่งขันกับหน่วยงาน** หรือองค์การสาธารณะ ที่ตนสังกัด

การ **เป็นที่ปรึกษาโครงการ** โดยอาศัยตำแหน่งสร้างความน่าเชื่อถือว่าโครงการจะไม่มีปัญหาในการพิจารณาจากหน่วยงานที่ตนสังกัดอยู่

เจ้าหน้าที่ตรวจสอบภาษี กรมสรรพากร **รับจ้างทำบัญชี** และยื่นแบบแสดงรายการให้บริษัทที่ต้องถูกตรวจสอบ

ผู้จัดการโรงพิมพ์ของรัฐ **ตั้งบริษัทเอกชน** เกี่ยวกับการพิมพ์

Outside employment or moonlighting

ที่ปรึกษา

กรรมการ

ผู้จัดการ

คดีพินิจกร รายการ “ชิมไป บ่นไป”

นาย ส. ตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ได้ร่วมเป็นพินิจกรในรายการ “ชิมไป บ่นไป” ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ ITV และรายการอื่น ๆ ของบริษัท A.

บริษัท A. เป็นบริษัทของเอกชนที่ดำเนินธุรกิจโดยมุ่งหาผลกำไร โดยเป็นก่อนรับตำแหน่งและหลังจากรับตำแหน่งเป็นนายกรัฐมนตรี และได้รับค่าตอบแทน อย่างสมฐานะ

ตามรัฐธรรมนูญ ปี 2550 ม.267 บัญญัติห้ามนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีจะดำรงตำแหน่งใดในห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือองค์การที่ดำเนินธุรกิจ โดยมุ่งหาผลกำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน หรือเป็นลูกจ้างของบุคคลใดก็ตามได้ด้วย

นาย ส. กระทำการอันต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ
มาตรา 267 มีผลให้
ความเป็นรัฐมนตรีของนาย ส. นายกรัฐมนตรี
สิ้นสุดลงเป็นการเฉพาะตัว

5

การรู้ข้อมูลภายใน

เจ้าหน้าที่ของรัฐ ได้รู้ข้อมูลโครงการตัดถนน
เข้าหมู่บ้าน จึงบอกให้ญาติพี่น้องไปซื้อที่ดินบริเวณ
โครงการดังกล่าว เพื่อขายให้กับราชการในราคา
ที่สูงขึ้น

เจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบโครงการขาย
โทรทัศน์ขาวดำ ได้ทราบคุณลักษณะเฉพาะ (Spec) ของ
วัสดุอุปกรณ์ที่จะใช้ในการวางโครงข่ายโทรทัศน์ขาวดำ
แล้วแจ้งข้อมูลให้กับบริษัทเอกชน ที่ตนรู้จักเพื่อให้
ได้เปรียบในการประมูล

คดีทุจริตสอบ ข้าราชการครู

นาย A อาจารย์ใหญ่โรงเรียนแห่งหนึ่ง และ
นาย B อาจารย์ใหญ่ อีกโรงเรียนหนึ่ง ทั้งคู่
ได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการ มีหน้าที่
ควบคุม ดูแล กำกับ และอำนวยความสะดวกสอบ

เป็นกรรมการสอบภาคความเหมาะสมกับ
ตำแหน่ง หรือสัมภาษณ์ (ภาค ค.) ในการสอบ
แข่งขันเพื่อบรรจุเข้ารับราชการครูในจังหวัด
ปราจีนบุรี

ร่วมกันนำข้อสอบซึ่งเป็นความลับทางราชการไปเปิดเผยเพื่อ
แสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ และก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้
เข้าสอบแข่งขันและสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษา
แห่งชาติ

แม้จะเป็นเพียงกรรมการสัมภาษณ์ แต่การเป็นเจ้าพนักงานมี
หน้าที่ในการสอบ ย่อมครอบคลุมตั้งแต่วันที่ได้รับทราบคำสั่งฯ
จนถึงวันที่การสอบเสร็จสิ้น หากไม่มีหน้าที่เฉพาะในช่วงการสอบ
สัมภาษณ์เท่านั้น

ศาลพิพากษาลงโทษ

ตาม ป.อาญา

ม. 157 และ ม. 164

ลงโทษจำคุก คนละ 5 ปี

6

การใช้ทรัพย์สินของราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตัว

(Using your employer's property for private advantage)

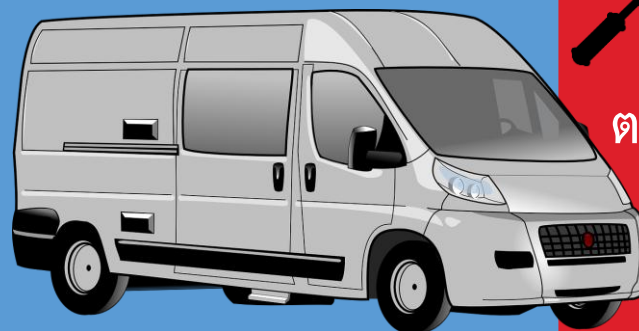

เป็นการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐนำเอาทรัพย์สินของราชการซึ่งจะต้องใช้เพื่อประโยชน์ของทางราชการเท่านั้นไปใช้เพื่อประโยชน์ของตนเองหรือพวกพ้องหรือการใช้ให้ผู้ใต้บังคับบัญชาไปทำงานส่วนตัว

คดีนำรถยนต์ส่วนกลางไปใช้ เพื่อประโยชน์ส่วนตัว

ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน มีอำนาจหน้าที่ในการอนุญาตให้ใช้รถยนต์ส่วนกลางของสถานพินิจฯ จึงเป็นเจ้าพนักงานซึ่งมีหน้าที่จัดการหรือรักษารถยนต์ส่วนกลางซึ่งเป็นทรัพย์สินของสถานพินิจฯ ได้มีคำสั่งให้พนักงานขับรถใช้รถยนต์ส่วนกลางรับส่งระหว่างที่พักกับที่ทำงานเป็นประจำ และให้พาไปทำธุระส่วนตัวในวันหยุด

ศาลพิพากษา ลงโทษ
ตาม ป.อาญา ม. 151 และ ม. 157
ให้จำคุก 5 ปี

คดีการใช้ทรัพย์สินของทางราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตน

ฎีกาที่ 4828/2533

นาย ก. เป็นนายช่างโยธา ตำแหน่งหัวหน้าหน่วย
จราจร สงเคราะห์ประจำเขตการทางพื้นที่แห่งหนึ่ง
ของกรมทางหลวง **มีอำนาจ สั่งอนุญาต**
ให้เบิกจ่ายน้ำมัน และอนุญาตให้ใช้รถยนต์
ในเขตการทางพื้นที่ ในงานซ่อมสร้างถนน ซึ่งรวมถึง
การติดตั้งป้ายจราจร นาย ก.ได้รับมอบหมายจาก
ประธานตรวจการจ้างให้ช่วยดูแล และแนะนำบริษัท
ผู้รับเหมาช่วงในการหล่อเสาซีเมนต์ป้ายจราจร

ในที่สุด บริษัทฯ
ได้จ้างเหมาให้
นาย ก.

เป็นการใช้อำนาจ
ในตำแหน่งโดยทุจริต
อันเป็นการเสียหายแก่
กรมทางหลวง
เป็นความผิดตามประมวล
กฎหมายอาญา มาตรา

๑๕๑

จำคุก ๓ ปี
๔ เดือน

นาย ก.ได้ **สั่งให้ใช้**
รถของราชการ และ สั่งอนุญาต
เบิกจ่ายน้ำมันของราชการ สำหรับ
รถดังกล่าวขนส่งเสาซีเมนต์ป้ายจราจรที่ได้
รับจ้างเหมาจากผู้รับเหมาช่วงมา
ดำเนินการเองเป็นส่วนตัวจากแขวงการ
ทางพื้นที่ไปยังจุดติดตั้ง

หล่อเสาซีเมนต์ฯ จำนวน 100 ต้น เป็นเงิน 60,000 บาท ได้ดำเนินการหล่อเสาซีเมนต์
ที่สำนักงานสนามของบริษัท ฯ ประมาณ 80 ต้น และที่แขวงการทางพื้นที่ ประมาณ 20 ต้น

7

การนำโครงการสาธารณะลงในเขต เลือกตั้งเพื่อประโยชน์ทางการเมือง

เป็นการที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือผู้บริหารระดับสูง
อนุมัติโครงการไปลงพื้นที่หรือบ้านเกิดของตนเอง หรือการใช้
งบประมาณสาธารณะเพื่อหาเสียง

การที่นักการเมืองในจังหวัด ขอเพิ่มงบประมาณ
เพื่อทำโครงการตัดถนนหรือสร้างสะพานใน
จังหวัด โดยใช้ชื่อหรือนามสกุลตนเองเป็นชื่อ
สะพานและถนนนั้น เพื่อแสดงความเป็นเจ้าของ
สิ่งสาธารณะประโยชน์

คดีใช้บหลวงทำป้ายประชาสัมพันธ์

- สตง. ตรวจสอบงบการเงินฯ พบว่า นายก อบจ. แห่งหนึ่ง ได้เบิกจ่ายงบประมาณค่าจ้างจัดทำป้ายผ้าไวณิลประชาสัมพันธ์จำนวน 3 ผืน
- ที่มีข้อความว่า “พุดนั่ม ยิ้มหวาน บริการดี สืบสานปีใหม่ไทย ห่วงใยพี่น้องชาว...” พร้อมชื่อ ตำแหน่ง และรูปของตนเอง เป็นเงิน 30,240 บาท เพื่อประชาสัมพันธ์โครงการจัดงานประเพณีสงกรานต์ โดยไม่เป็นไปตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนมาก ที่ มท 0808.2/ว 2025 ลว. 20 มิ.ย. 2549 ข้อ 4 “ไม่ควรตั้งงบประมาณในลักษณะเป็นการประชาสัมพันธ์ส่วนบุคคล”
- กรมบัญชีกลาง เห็นว่ารูปแบบข้อความของป้าย เป็นลักษณะของการประชาสัมพันธ์ตนเอง ซึ่งไม่ได้แสดงถึงรูปแบบของงานและกำหนดระยะเวลาการจัดงาน อีกทั้งไม่มีภาพกิจกรรมที่สามารถสื่อถึงกิจกรรมการ จัดงานประเพณีสงกรานต์ได้
- จึงมีคำสั่งให้ชุดใช้ค่าสินไหมทดแทน ตาม พ.ร.บ. ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539

ศาลพิพากษา
ให้ชุดใช้ค่าสินไหมทดแทน
ตาม พ.ร.บ. ความรับผิดทางละเมิด
ของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539
คดีหมายเลขแดงที่ 0.185/2559.

Nepotism

8

การใช้ตำแหน่งหน้าที่เอื้อประโยชน์ แก่เครือญาติหรือพวกพ้อง

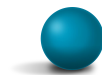
การใช้ตำแหน่งหน้าที่แสวงหาประโยชน์แก่
เครือญาติหรือพวกพ้องหรือ อาจจะเรียกว่า
ระบบอุปถัมภ์พิเศษ

การอนุมัติแต่งตั้งคู่สมรสหรือลูกเข้ามารับ
ตำแหน่งสำคัญ ๆ ในหน่วยงาน

การคัดสรร คัดเลือกบุคลากรอย่างไม่
โปร่งใส

การใช้อำนาจแต่งตั้งหรือเลื่อนชั้นอย่างไม่
เป็นธรรม

คดีโยกย้ายโดยไม่ชอบ

ศาลพิพากษาผิดมาตรา
157 จำคุก 1 ปี
ไม่รอลงอาญา

นาย ธ. จำเลยที่ 1 ขณะนั้นดำรงตำแหน่งอธิบดี
ได้ปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ด้วยการ **โยกย้ายโจทก์**
ซึ่งขณะนั้นเป็น ผบ.สำนักคดีทรัพยากรสิ่งแวดล้อมฯ
ไปเป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะคดี เป็นการเสนอย้าย
โจทก์ด้วยความเห็นขัดแย้งในสำนวนคดี

การเสนอย้ายนั้นไม่ได้เป็นไปตามกฎหมาย
ระเบียบที่เกี่ยวข้อง โดยการเสนอย้ายโจทก์

ไปดำรงตำแหน่ง **ที่ต่ำกว่าเดิม**

เป็นการใช้อำนาจกลั่นแกล้งทางส่วนตัว
มากกว่าที่จะคำนึงถึงประโยชน์ราชการ

9

การใช้อิทธิพลเข้าไปมีผลต่อ
การตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ
หรือหน่วยงานของรัฐอื่น (influence)

การที่เจ้าพนักงานของรัฐ
อาศัยตำแหน่งหน้าที่ของตนเอง

เข้า **แทรกแซง** การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่
ให้ปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบด้วยระเบียบ และกฎหมายหรือฝ่าฝืนจริยธรรม

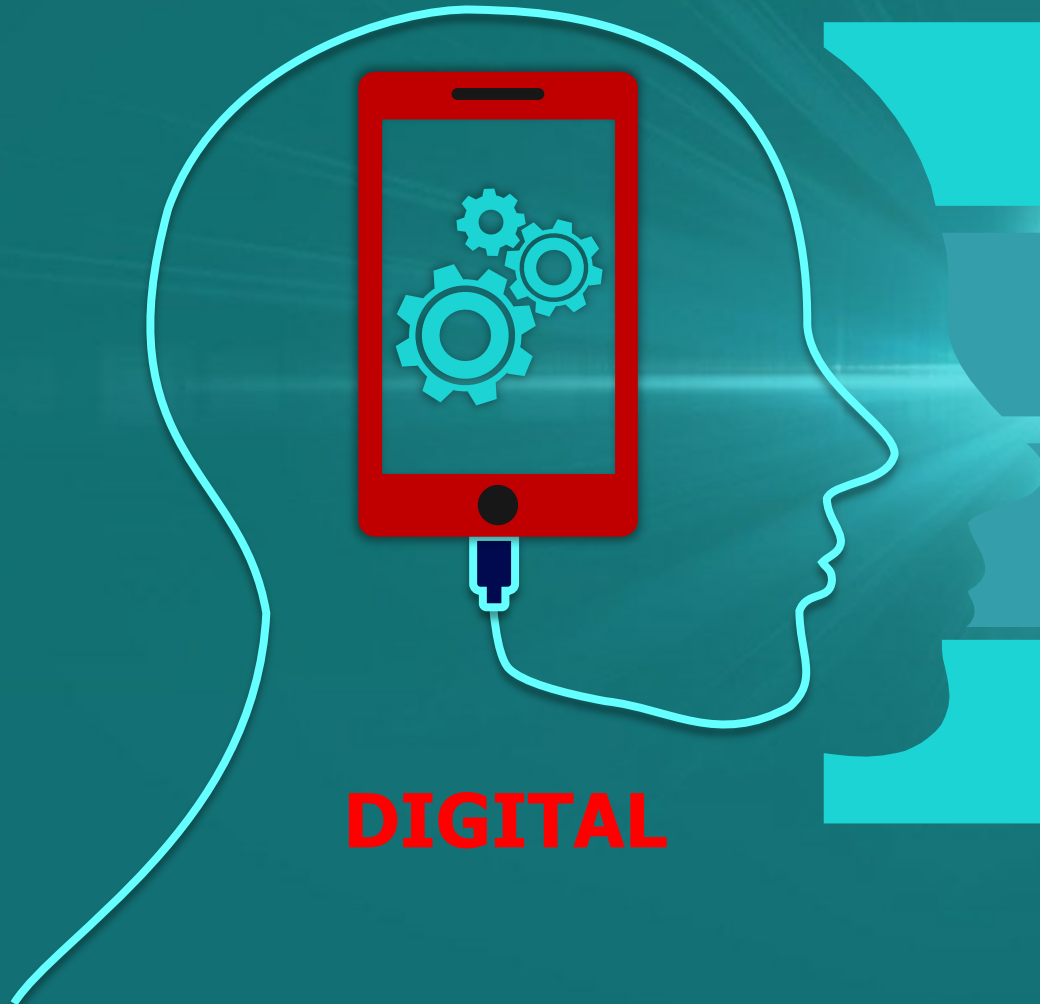
การปรับเปลี่ยนระบบความคิด

01 ไม่ยอมรับกับคำพูดที่ว่า
“ทฤษฏีบ้างไม่เป็นไรถ้าเราได้ประโยชน์”

02 แยกประโยชน์ส่วนตนออกจาก
ประโยชน์ส่วนรวม

03 เห็นประโยชน์สาธารณะมาก่อน
ประโยชน์ส่วนตน

การปรับเปลี่ยนความคิด

ไม่นำวัสดุอุปกรณ์หลงไปใช้ที่บ้าน

ไม่ใช้รถหลวงในเรื่องส่วนตัว

ไม่ใช้โทรศัพท์หลวงโทรธุระส่วนตัว

ไม่รับของขวัญจากผู้มาติดต่อราชการ

Conflict of Interests

MIND SET
private

LEADER
team

GROUP
public

SYSTEM
Transparency

CONFLICT Of Interest

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่า
ด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
พ.ศ. 2561

หมวด 6

การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคล
กับประโยชน์ส่วนรวม

SECTION 126

SECTION 127

SECTION 128

SECTION 129

gift shop

128

ห้าม เจ้าพนักงาน
ของรัฐรับทรัพย์สินหรือ
ประโยชน์อื่นใดอันอาจ
คำนวณเป็นเงินได้
เว้นแต่

ทรัพย์สินฯ

ตาม **กฎหมาย** กฎ หรือ
ข้อบังคับที่ออกโดยอาศัย
อำนาจตามกฎหมาย

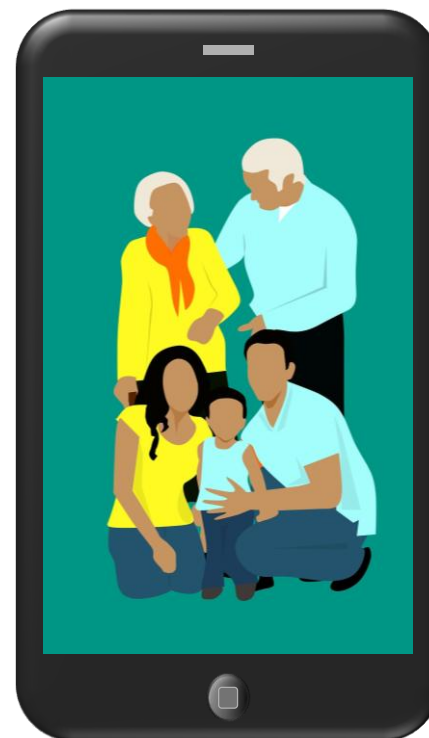
ทรัพย์สินฯ

โดยธรรมจรรยา ตาม
หลักเกณฑ์และจำนวนที่
กำหนด

ทรัพย์สินฯ

จาก **บุพการี ผู้สืบสันดาน**
ญาติ ที่ให้ตามประเพณี หรือ
ตามธรรมจรรยาตามฐานานุรูป

“ใช้บังคับกับผู้ซึ่ง **พ้น** จากการเป็นเจ้าพนักงานของรัฐมาแล้วยังไม่ถึง **2** ปีด้วย”

128

หลัก = “ห้ามรับ” ทรัพย์สิน
หรือประโยชน์อื่นใด

ใช้บังคับกับ เจ้าพนักงาน
ของรัฐทุกคน ทั้งข้าราชการ
พนักงานราชการ ลูกจ้าง
ฯลฯ + ผู้ซึ่ง **พ้น** จากการ
เป็นเจ้าพนักงานของรัฐ
มาแล้ว **ยังไม่ถึง 2** ปี
ด้วย

เว้นแต่

รับตามกฎหมาย กฎ หรือ
ข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจ
ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เช่น
ค่าเบี้ยเลี้ยงเดินทาง ค่าเบี้ย
ประชุม

จากบุพการี ผู้สืบสันดาน หรือ
ญาติที่ให้ตามประเพณี หรือตาม
ธรรมเนียมตามฐานานุรูป

รับตามธรรมเนียมตามหลักเกณฑ์
และจำนวนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช.
กำหนด : **ไม่เกิน 3,000 บาท**

หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือ ประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยา

“ประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้”

หมายความว่า สิ่งที่มีมูลค่า ได้แก่ การลดราคา การรับความบันเทิง การรับบริการ การรับการฝึกอบรม หรือสิ่งอื่นใดในลักษณะเดียวกัน

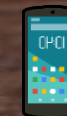
“การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยา”

หมายความว่า การรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้จากบุคคลที่ให้กับในโอกาสเทศกาลหรือวันสำคัญโอกาสแสดงความยินดี การแสดงความขอบคุณ การต้อนรับ การแสดงความเสียใจ หรือให้ตามมารยาทที่ถือปฏิบัติกันในสังคม

128

“**ญาติ**” หมายความว่า พี่น้องร่วมบิดาหรือมารดาเดียวกัน ลุง ป้า น้า อา คู่สมรส ผู้บุพการี หรือผู้สืบสันดานของคู่สมรส บุตรบุญธรรม หรือผู้รับบุตรบุญธรรม

“รับโดยธรรมจรรยา”

- (1) รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากบุคคลอื่นซึ่งไม่ใช่**ญาติ** มีราคาหรือมูลค่าในการรับจากแต่ละบุคคลแต่ละโอกาส ไม่เกิน **3,000** บาท
- (2) รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่การให้นั้นเป็นการให้ในลักษณะ **ให้กับบุคคลทั่วไป**

การ **รับ** ทrophyสินหรือประโยชน์อื่นใด
โดยธรรมจรรยา

ให้กันในโอกาสเทศกาลหรือวันสำคัญโอกาส
แสดงความยินดี

“การแสดงความขอบคุณ”

ต้องไม่สืบเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่

รับทรัพย์สิน ไม่เป็นไปตาม
หลักเกณฑ์/
มีราคา/มูลค่า มากกว่า ที่ กำหนด

● เจ้าพนักงานของรัฐรับมา โดยมีความ
จำเป็น เพื่อรักษาไมตรี มิตรภาพ
หรือ ความสัมพันธ์อันดี

● แจ้งต่อหัวหน้าส่วนราชการ/
ผู้บริหารสูงสุด ภายใน 30 ▶
วัน นับแต่วันที่ได้รับทรัพย์สิน

ผล เจ้าพนักงานของรัฐผู้นั้นไม่เคย
รับทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าว

ไม่สมควรรับ

คืนทรัพย์สินแก่ผู้ให้ทันที

ไม่สามารถคืนได้

ส่งมอบทรัพย์สิน ให้เป็นสิทธิ
ของหน่วยงาน

อัตราโทษ จำคุกไม่เกิน 3 ปี ปรับไม่เกิน 60,000 บ. หรือ ทั้งจำทั้งปรับ

คดีรับตัวเครื่องบิน

พยานหลักฐานฟังได้ว่าบริษัทดังกล่าวเป็นผู้ชำระเงินค่าตัว
โดยสารเครื่องบินที่จำเลยใช้เดินทางไปกลับระหว่างกรุงเทพ
- ปักกิ่ง และกรุงเทพ - กัวลาลัมเปอร์

ขณะเกิดเหตุจำเลยดำรงตำแหน่ง รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงมหาดไทย ได้มีการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์
อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้

โดยได้รับ **ตัวโดยสารเครื่องบิน** เดินทางไปและกลับระหว่างประเทศ
ไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีน คิดเป็นมูลค่า 39,300 บาท และรับ
ตัวโดยสารเครื่องบินเดินทางไปและกลับระหว่างประเทศไทยกับประเทศ
มาเลเซีย คิดเป็นมูลค่า 20,780 บาท จาก บริษัทแห่งหนึ่ง **ซึ่งมิได้มี**

ความผูกพันเป็นญาติ

ในสารบัญของสำนักรัฐมนตรีกระทรวงมหาดไทย ไม่พบว่ามี การขอ
อนุญาตเดินทางไป ราชการต่างประเทศของจำเลย ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า
ขณะเกิดเหตุจำเลยไม่ได้เดินทางไปราชการที่สาธารณรัฐประชาชนจีน
และประเทศมาเลเซีย แต่เป็นการเดินทางไปส่วนตัว

ศาลฎีกาฯ พิจารณา จำเลยมีความผิดตาม พ.ร.บ.
ป.ป.ช. ลงโทษปรับกระหนาบละ 60,000 บาท
รวม 2 กระหนาบ เป็นปรับ 120,000 บาท

คดี **รับ** นาฬิกาจากบุคคลอื่น

- อดีตรองอธิบดีกรมหนึ่ง ได้ **รับนาฬิกา** TAG HEUER ราคาประมาณ **85,500** บาท จากบุคคลที่มา **แสดง ความยินดี** ในโอกาสเข้ารับตำแหน่งใหม่
- หลังจากรับนาฬิกามาแล้วได้นำกลับไปเก็บไว้ที่บ้าน โดย **ไม่ได้แจ้ง** รายละเอียดข้อเท็จจริงและเหตุผลความจำเป็นในการรับทรัพย์สินต่อ **ผู้บังคับบัญชา**
- ต่อมามีการร้องเรียนมายังสำนักงาน ป.ป.ช. จึงได้ รายงานเกี่ยวกับการรับทรัพย์สินต่อผู้บังคับบัญชาและส่งมอบนาฬิกาให้แก่กรม เป็นการส่งมอบ **คืนภายหลัง** ที่ได้รับมาแล้วเป็นระยะเวลา **3 ปี 11** เดือน

มีความผิดตาม พ.ร.ป.ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๐๓, ๑๐๓/๑ ประกอบประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช. เรื่องหลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินฯ พ.ศ. ๒๕๔๓ ข้อ ๕ (๒) ,๓

ศาลพิพากษาลงโทษ จำคุก ๑ ปี

ปรับ ๒๐,๐๐๐ บาท

จำเลยรับสารภาพ ลดโทษ จำคุก ๖
เดือน ปรับ ๑๐,๐๐๐ บาท โทษจำคุกให้
รอลงอาญา ๑ ปี

CONFLICT OF INTERESTS

แนวทางการรับมือกับการขัดกัน แห่งผลประโยชน์

กรณีที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ผู้มีอำนาจควรหยุดการปฏิบัติหน้าที่ หรือหยุดการพิจารณา วินิจฉัย หรือลงมติ ในเรื่องนั้น

กรณีที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงการปฏิบัติหน้าที่ได้ ควรแจ้ง ประกาศ หรือเปิดเผยข้อมูลต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง ผู้บังคับบัญชา หรือสาธารณะ

กรณีที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงการปฏิบัติหน้าที่ได้ ควรปฏิบัติหน้าที่ หรือ พิจารณาโดยยึดหลักเหตุผล โปร่งใส และเปิดเผย

ศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการขัดกันแห่งผลประโยชน์

COI แก้อะไรได้... ถ้าคิดเป็น ...

CONFLICT OF INTEREST

Office of the National Anti-Corruption Commission

สำนักงาน ป.ป.ช. โทร. 02 5284800